

18. ZÁŘÍ 2020

JAKO KAŽDÝ PÁTEK JSEM PRO VÁS PŘIPRAVIL STRUČNÝ PŘEHLED ZPRÁV
Z ČESKÝCH LITERÁRNÍCH LUHŮ A HÁJŮ:

Poslední román Milana Kundery Slavnost bezvýznamnosti vychází po sedmi letech česky (a slovensky). Kontext, ve kterém se to děje, má podle novináře a filozofa [Petra Fischera](#) svou nespornou pikantní a žertovnou příchuť.

Letošek se zdá být kunderovským rokem: vyšel hodně diskutovaný literární životopis Kundera od Jana Nováka, čeká se na převoz spisovatelovy knihovny do Brna a po letech ticha vychází český překlad jeho posledního románu Slavnost bezvýznamnosti. „Všechno se sbíhá tak, že je to ironickým, skoro až kunderovským způsobem zinscenované,“ řekl [Petr Fischer](#) v pořadu Liberatura, podle kterého **letošní kunderovské žně** nejsou žádná náhoda.

„Česká kultura je pozoruhodně živá a talentované autorky jsou dlouhodobě významnou součástí českého literárního a akademického života. Je tomu tedy opravdu tak, že **žádná Češka letos nenapsala text hodný ocenění**? To je samozřejmě zcela možné, avšak aby měla širší veřejnost důvěru v takový výsledek, musí si být jista, že k takovému závěru dospěl v porotě zhruba stejný počet žen a mužů,“ prohlásili ve svém příspěvku na webu i-Kanon.cz [Rajendra Chitnis a Peter Zusi](#).

„Knižní ceny **Magnesia Litera** nejsou žádným celkovým obrazem české literatury. Je to záslužná, ale dílčí soukromá aktivita založená na spolupráci jen s těmi nakladatelstvími, která do této soutěže své produkty přihlašují. Kdyby se vedle vyhlášených cen zveřejnila zpráva o tom, kdo Literu neobesílá – a co tedy zůstává stranou zájmu všech devíti porot –, vznikla by mapa, která by o dění v české literatuře podávala výmluvnější obraz než ona nehybnost

vysílaná v televizi (resp. fotografie tuto parádu dokumentující), a ženský prvek by v ní rozhodně nechyběl,“ reagovala na výše uvedený příspěvek [redakce i-Kanonu.cz](http://redakce-i-Kanonu.cz).

*

[Ministerstvo kultury](#) vyhlásilo otevřené výběrové řízení na místo **generálního ředitele Národní knihovny**. Uchazeči o tuto pozici mohou podat přihlášku do 13. listopadu. Ministerstvo konkurzem hledá nástupce Martina Kocandy, jehož ministr kultury Lubomír Zaorálek odvolal z funkce v červenci.

Laureátkou **Ceny Jiřího Ortena za rok 2019** se stala nakladatelská redaktorka, dramatička a spisovatelka [Hana Lehečková](#) s novelou Svatá hlava (nakl. Vyšehrad). V podání Jakuba Albrechta si oceněnou knihu [Svatá hlava](#) můžete poslechnout na Vltavě, která ji původně uvedla v březnu letošního roku.

[DILIA](#), divadelní, literární, audiovizuální agentura z. s. je spolek autorů a dalších nositelů autorských práv a hlavním předmětem její činnosti je zajišťování ochrany autorských práv. Nyní vyhlásili konkurz na místo **vedoucího Literárního oddělení**.

Ve dnech 25. až 26. září se uskuteční knižní veletrh a literární festival [Svět knihy Plzeň](#). Organizátoři akce, která se bude konat **tradičně v prostoru DEPO2015**, uveřejnili na svém blogu [několik programových tipů](#) a na webu Světa knihy je už zveřejněn kompletní program.

*

Hosty [Terezy Boučkové](#) v rozhlasovém pořadu Noční mikroforum byli spisovatel **Petr Stančík** a literární a výtvarný kritik **Radim Kopáč**. Co tyto dva muže přivedlo k literatuře? Kdy spojili síly a rozhodli se napsat společnou knížku? Proč zní její titul Praha ožralá?

[Jiří Kratochvíl](#) získal za svůj román Liška v dámu, který vydalo nakladatelství Druhé město v Brně, ocenění **Magnesia Litera za prózu**. Krátký rozhovor s autorem připravila Alena Blažejovská.

Spisovatelka [Kateřina Tučková](#) chystá pro své čtenářské příznivce **novou knihu s názvem Hrdinky**. Velký ohlas v poslední době vzbudil i její televizní dokument o Františce Plamínkové, která ve své době odvážně bojovala za práva žen. A kdy její nejnovější, která ponese název Bílá voda, dorazí na pulty knihkupectví?

Petr Vizina hovořil se spisovatelkou [Markétou Pilátovou](#) o kartáčkách, senzibilech a českém „nacismu“, který nám vylepšuje pověst v zahraničí. Klíčovým tématem jejího **nového románu Senzibil** je vztah mezi duchovními schopnostmi a morálkou. Otázka, zda mají svým nadáním sloužit režimu, představovala dilema i pro mnohé zdejší senzibily.

*

„Sloupek? Ano, sloupek. Recenzi na sbírku básní by mi na iLiteratuře – i kdekoliv jinde – cenzurovali. Žijeme za Babiše, ne v demokracii. **Novou totalitu literární kritika** zavedla už dávno. Sbírká Jakuba Řeháka je skvělá. Což mohu říci ve sloupku. V recenzi ne,“ napsal na webu iLiteratura.cz spisovatel [Petr Motýl](#).

„**Démonizace literární kritiky** patří k literárnímu provozu, nejen tomu českému, už dlouho a aktuální text Petra Motýla v tomto směru není ničím novým. Jen přichází v čase, kdy literární kritiku tíží úplně jiný problém – totiž její marginalizace,“ reagoval na výše zmíněný Motýlův sloupek [Pavel Mandys](#).

Literární časopis Tvar organizuje třetím rokem čtenářskou anketu [Tvárnice](#), z níž vzejde Kritik roku, který pak vybírá dílo roku. Ovšem jen do té doby, než se onen kritik odmítne ujmout své přidělené role. Kde hledat nové formáty literární kritiky, když ty dosavadní selhávají? Hosty vltavského Akcentu s Petrem Šourkem byli kritik roku 2019 **Jan M. Heller**, literární historik **Jiří Flajšman** a překladatel a nakladatelský redaktor **Petr Onufer**, který cenu Tvárnice odmítl.

„Velikost národa se neměří tím, co si umí vzít, ale tím, co umí dát,“ řekl už v roce 1967 český **exilový prozaik a esejista Ladislav Radimský** (1898–1970), který vystupoval i pod literárním pseudonymem Petr Den. Pozoruhodný osud exilového intelektuála připomněl v pořadu ČRo Plus Portréty historik [Eduard Burget](#) z Ústavu pro českou literaturu AV ČR.

„Korupce, krácení daní, mobbing, diskriminace Romů, znásilnění, nevěra, domácí násilí. Co z toho se **Češi zdráhají veřejně přiznat**? Na institucionální úrovni je jednou z takových věcí – kupodivu – jakákoli souvislost či kontakt s tradičními náboženstvími,“ píše ve své iLiGlose [Jan Lukavec](#).

Český mediální prostor a čeština samotná se v současné době snaží reagovat na tzv. jazykovou emancipaci genderu či na to, **jak psát o nebinárních lidech**. Naposledy jsme se s tím mohli setkat při příležitosti udělení Mezinárodní Bookerovy ceny, kterou získal nizozemský spisovatel Marieke Lucas Rijneveld. Anebo spisovatelka? O tomto tématu na webu H7O.cz píše „básník a učitelka češtiny pro cizince“ [Kateřina Matuščíková](#).

*

Před sto deseti lety, 17. září 1910, se v Praze na Vinohradech narodil básník, dramatik a překladatel [František Hrubín](#). Ve vltavském Souzvuku u příležitosti tohoto výročí uvedli literárně-hudební pásmo z jeho **rané i pozdní poezie a fragmentů prózy U stolu**.

[Saša Hvězdová](#) (*1997) pochází z Jihlavy, žije v Českých Budějovicích. Vystudovala Jihočeskou univerzitu, obor bohemistika. Píše především autobiografické básně, které už několikrát vystavovala, pár kousků se dostalo i do vydání lokálních novin. Také má za sebou pár autorských čtení. Ukázky její tvorby přinesla **Nedělní chvilka poezie**.

*

A na závěr jako obvykle připojuji několik čerstvých **knižních tipů**...

[Matěj Hořava: Mezipřistání \(nakl. Host\)](#)

Podmanivé prózy z Gruzie. Šedé, rozpadající se panelákové sídliště na periferii gruzínského hlavního města Tbilisi. Osamělý vypravěč, který po večerech vyučuje češtinu na univerzitě. V dalším ze svých dobrovolných exilů, v dalším nesrozumitelném světě. Utíká do hor, k moři; do jiných cizin, do vzpomínek. A čím dál tím častěji i na místa, kde kdysi žil a odkud uprchl: na Moravu, do Čech. Při svém bloudění potkává lidi, v jejichž osudech — ač na první pohled zcela odlišných — se zrcadlí jeho vlastní nejistoty, traumata, velké tužby a drobné radosti. Za svůj debut Pálenka získal Matěj Hořava před několika lety Magnesii Literu v kategorii Objev roku. Prózy z Banátu tehdy uhranuly čtenáře, kteří od literatury očekávají víc než jen oddech. Pálenka je jednou z těch vzácných knih, o nichž se říká, že mají duši. Tato duše se nyní přerodila do Mezipřistání. Poetický Banát nahradila Gruzie plná kontrastů, širokodechý Dunaj se vlil do Černého moře, ale vypravěčovo vidění světa a schopnost zachytit střidu dní zůstaly nezměněny; naopak jako by se ještě zpřesnily.

[Daniel Soukup: Vnitřní Mongolsko \(nakl. Odeon\)](#)

Básně Daniela Soukupa jako by patřily jiným časům: jejich tvar má v sobě klasicistní sošnost. Cośi znepokojivého se tu ale rýsuje, už to stoupá, už se to sype, už to praská, už se to rozuteklo. V průzorech se střetávají protínající se linie, hranice a okraje na sebe narážejí, prázdnota kypí obsahy, zmizelé hledá další zázračnou planetu, novou ustálenost věcí. – Sbírka vychází coby první svazek nové Edice poezie, kterou řídí básnířka, literární publicistka a editorka Olga Stehlíková.

[Lucie Tučková: Sítem slov \(nakl. Novela bohémica\)](#)

Poutavá kniha portrétních studií romanistky Lucie Tučkové (1981) je osobitým vhledem do moderní české literatury s přesahy do 19. století a také do francouzské a italské oblasti. Autorka se přibližuje ke spisovatelům, kteří ji hluboce oslovují, a vybírá si podstatná témata, která nebývají v jejich díle na první pohled zřejmá, anebo se s nimi literární kritika doposud mnoho nezabývala. Texty přitom originálně osvětlují ve většině případů tvorbu spisovatelů, které řadíme mezi velikány naší literatury, mezi nimiž jsou i Julius Zeyer, Jakub Deml, Zbyněk Hejda, Pavel Zajíček anebo Bohumil Hrabal, z francouzské literatury např. Henri Pourrat či Marie Noël. Lucie Tučková podává svědectví o solitérech, kteří se psaní naplno vydali, a tím vyjevili podstatná svědectví o poslání nejen literatury, ale nahlédli i mnohá tajemství lidského života. Svěží, čtenářsky přístupnou a formulačně přesnou knihu dokresluje řada neznámých či dosud vzácně publikovaných fotografií a několik překladů coby ukázek z díla.

[Petr Motýl: S brašnou pro pastýře \(nakl. Malvern\)](#)

Zralá sbírka autora, který má za sebou významné básnické a prozaické dílo. Ve svých nových verších navazuje na tradiční hodnoty české poezie, cítíme tu lyrickou hravost Wernische i Blatného. Petr Motýl je ale svébytný a svůj. Křehký a citlivý, ale také přesný v umění zachytit

ve zkratce drsnou tvář skutečnosti. Vzpomínky, mikropříběhy, zvonivé poznámky k ryzí současnosti, biblické motivy, ohlasy na českou i světovou literaturu, hudbu a výtvarné umění, filosofický podtext, cizelované miniatury i řečiště delších básní. Autorův výrazný rukopis všechny tyto polohy sjednocuje.

Petr Nagy

Půlnoční Noviny P. N. naleznete na webu [Literární poustevna](#) či v Poznámkách na facebookové stránce [Literární poustevna Petra Nagye](#) a případným zájemcům je budu milerád pravidelně zasílat e-mailem ve formátu PDF (pište na poselpulnoci@seznam.cz).